

Theorie 2 - Tekstsoorten en Schrijfdoelen

Theorie 2 - Schrijfdoelen en Tekstsoorten

<https://www.youtube.com/watch?v=6gBCD5EuayU&list=PLHhHafFcp92UeC4vtmKqG6KpxPFAc6zNU&index=2>

Arnoud Kuijpers, uitleg over deze theorie

Bron Cambiumned:

Als iemand iets schrijft, heeft hij een doel met die tekst: dat wat hij wil bereiken.

Om dat doel te bereiken, kiest hij het soort tekst waarmee hij dat doel het beste kan bereiken

Bekijk voordat je de theorie gaat bestuderen eerst het volgende filmpje:

In onderstaand schema vind je de belangrijkste schrijfdoelen en tekstsoorten:

Doel

Amuseren

Informeren/uiteenzetten

Opiniëren/beschouwen

Overtuigen/betogen

Activeren

Soorten

Roman, strip verhaal, kort verhaal, gedicht, toneelstuk, mop, lied/cabaretttekst, cursiefje

Uiteenzetting, handleiding/gebruiksaanwijzing, studieboek, nieuwsbericht, notulen, uitnodiging, geboortekaartje, recensie, discussiestuk

Beschouwing, recensie, discussiestuk

Betoog, ingezonden brief, commentaar van de redactie column, toespraak, verkiezingsbijeenkomst

Advertentie, verkiezingsaffiche, folder van Albert Heijn, uitnodiging voor bv. een film

Doelen en soorten teksten

Een schrijver van een amuserende tekst wil jou vermaken. Hij speelt in op je gevoelens en zal je willen ontroeren of aan het lachen proberen te maken. Amuserende teksten zijn bijna altijd fictie (zie opmerking hieronder), maar ook bijvoorbeeld een column zal vaak naast informerend en overtuigend ook amuserend willen zijn.

Veel teksten willen je informeren. De schrijver wil dan kennis met je

Theorie 2 - Tekstsoorten en Schrijfdoelen

delen. Als de tekst je ook iets wil leren, spreken we van een uiteenzetting. De eigen mening van de schrijver zal hierbij geen rol spelen.

Een speciale vorm van informeren is beschouwen/opiniëren. In een beschouwing wordt een onderwerp op verschillende manieren bekeken. Welke meningen zijn erover, wat voor oplossingen zijn er, wat zijn de voor- en nadelen van de oplossingen?

In een betogende tekst wil de schrijver dat jij zijn standpunt gaat delen. Hij zal argumenten voor zijn standpunt geven. Bijvoorbeeld dat Zwarte Piet wel of niet moet blijven in zijn huidige verschijningsvorm.

Als een schrijver wil dat je iets gaat doen, spreken we van activeren. Als je bijvoorbeeld iemand nomineert voor de Ice Bucket Challenge dan wil je dat hij een emmer ijswater over je hoofd giet en dat hij een donatie doet aan de ALS Association.

Opmerking:

Zakelijke <=> fictionele teksten

- Zakelijke teksten gaan over gebeurtenissen in de werkelijkheid. De lezer mag verwachten dat ze ware feiten bevatten. Berichten in kranten, op websites van kranten en teksten in studieboeken noemen ook wel non-fictie.
- Fictionele teksten gaan niet over werkelijk gebeurde zaken. De schrijver heeft ze bedacht. De personen en gebeurtenissen bestaan niet in het echt. Daarom noemen we stripverhalen, verhalen, romans en gedichten fictie.